

ДОБРУДЖАНСКИ ВЪСТИ

Телефонъ № 294.

ОРГАНЪ НА ДРУЖЕСТВО „ДОБРУДЖА“ ВЪ ГР. ВАРНА.

Единъ брой 1 левъ

Обявления: на кв. см. официални по 1.50 лв. търговски по 1 лв. Годешни, вѣщания, некролози, панахида и благодарности по 30 лв. Всичко прѣдплати.

Излиза седмично.

АБОНАМЕНТЪ:

Годишно . . . 40 лева
6 мѣсека . . . 25 „Редакция и Администрация
Д-во „Добруджа“
гр. Варна.

Ал. Рашеновъ.

Добруджанци и трудовата повинност.

Извѣстно е на всѣкого, кои причини заставиха добруджанци да напуснатъ свои роденъ кѣтъ да прѣжалатъ всичко мило и драго и да дойдатъ въ България.

Единични сѣ случаватъ, дѣто тѣ по свои лични съображения, изпродадоха имотитѣ си, взеха на рѣцѣ нѣколко десетки хиляди лева и дойдоха тукъ да вършатъ свободно търговията си, индустрията си, или каквото и да било друго прѣдприятие упражнявано съ капиталъ. Това направиха само тѣзи, които сѣ живѣли въ градоветѣ въ Добруджа и продаденитѣ имоти имъ сѣ биле тамъ.

Ами същото ли е и съ селянитѣ и тия по имотитѣ имъ сѣ по селата? Не. Тѣ едва спасили кожата си, било отъ кѣщи било отъ казармата, или общината и сиргуанцията, изплъзнали се отъ рѣцѣтѣ на ромънитѣ, дойдоха тукъ и продължаватъ да дохождатъ само съ нѣколко ромѣнски левове и се настаняватъ било чираци, слуги, или пъкъ, ненамѣрили работа, едвамъ успѣватъ да икарать насѣщия.

Както всички българи, останали въ прѣдѣлитѣ на България, тѣй и добруджанци, се биха рамо до рамо заедно прѣди, теглиха лишения и защитаваха честта и свободата на отечеството си. Но въ послѣдствие, какво стана: добруджанци, слѣдъ като продължа изобилно крѣвта си по бойнитѣ полета и дадоха мило за драго благодарение на сѣмъватата политика на управницитѣ, наново бѣха хвърлени подъ робство.

Може ли, слѣдователно, тѣзи, които днесъ скитатъ не мили не драги и сѣ се подложили за вищожна плата да работятъ, за да изкарать прѣхраната си, да бждатъ третиранни на равна нога съ тѣзи които живѣятъ по домоветѣ си, работятъ имотитѣ си, ползуватъ се съ тѣхнитѣ блага и, на които сѣ нуждни платища и благоустройства, за да иматъ добри условия и съобщения за износно тѣмъ продаване на произведенията имъ; да бждатъ третиранни, казваме, еднакво съ добруджанци — скитници — слугитѣ, и то по единствената причина, че живѣли нѣколко мѣсеца, или дни въ едно село и имъ било дадено малко дърва, или една пачка кибритъ — и то

гарския народъ. Грѣшкитѣ на дипломатията отъ Берлинския договоръ, ги платиха сѣдно поколение, не само на балканскитѣ народи, а и на западнитѣ.

Българския народъ още отъ самото начало на свободния си животъ имаше да се бори както противъ съседитѣ си, за изскубването на останалитѣ подъ тѣхно иго българи, така и противъ свѣтовния грѣшенъ ареопагъ, въ когото работитѣ не се рѣшаватъ съ омелъ на хуманностъ и справедливостъ, а интересъ и то често погрѣшно разбиранъ. Българскитѣ политикани, още отъ началото на свободния ни животъ, поеха да служатъ на чужди умове, а заедно съ това и на чужди интереси. Раздѣлиха се на Австрофили и Русофили, погълнаха се отъ враждата, която тия двѣ тѣй заинтересовани въ Балканитѣ държави водѣха помежду си и дадоха малката България играчка въ рѣцѣтѣ на тия държави.

Българскитѣ държавници, вмѣсто да напътятъ умоветѣ си и съзнаватъ кои сѣ най-близкитѣ и най-разбрани интереси на нацията, да заведатъ политика, която систематично да прѣсѣдѣва само тази цѣль. Тѣ, водейки се по умоветѣ на боритѣ си въ полуострова чужди дипломации, почти забравиха народната вѣщюща нужда, станеха чужди орждии и агенти, олесняваха чужди домогвания и търгунаха съ нарднитѣ стрѣмехи. Българската народна политика трѣбваше да внише въ своето отиртанне „културно и економическо закрѣпване на българина въ ония етническо географски граници, гдѣто го свари освободението на България отъ турското иго.

На разпожесания български елементъ, извъ съседитѣ, отъ самото начало се опрѣдѣляше какво може да даде свободна Б-я — мирна културно-просвѣтителна работа, която да засили българитѣ тамъ, гдѣто сѣ; съ най-легални срѣдства да се дѣйствува за постигане една просвѣтно-религиозна автономия, защото пресвѣтено едно малцинство, то ще си създаде силно економическо положение.

Въ българското народно „вѣру“ трѣбаше да се внише точка „прѣдпазване по възможностъ отъ всѣко емигриране на българитѣ отъ роднитѣ имъ мѣста“, за да се запази компактноста на групитѣ. Тѣй, въ всѣка отъ съседнитѣ държави, ние щѣхме да имаме огнища на народна култура, просвѣта и економика. Въ политическо отношение тия наши групи щѣха да се приспособяватъ съобразно съ мѣстнитѣ

условия и щѣха върху тѣзи мѣстни условия, да си извоюватъ все нови и нови привилегии. Българската национална политика наложително трѣбваше да бжде едно продължение отъ народното дѣло прѣвъ послѣдното столѣтие на турското робство. Народната мѣстна инициатива, въ прѣснатитѣ подъ чужда управа българи, щѣше да бжде цимента, който да силотава и укрѣпва тия малцинства. Свободна България трѣбваше да не дава мира на лужавия Сигедрионъ, а постоянно да имаше въ ръка Берлинския договоръ и настоячно да иска спазването му и прилагането му по отношение българскитѣ меншества въ съседнитѣ държави. Тѣй, безъ всѣка омисль за присъединение на тия меншества, т. е., безъ всѣка политическа подкладка, българския народъ отъ свободна България трѣбаше да живѣе въ духовно, културно-просвѣтно единство съ българитѣ подвластни на чужди нации. Въ това културно просвѣтно поле имаше да се работи твърдѣ много дѣло. Само чрезъ просвѣта трѣбваше тия меншества да съзнаватъ добръ крѣвната връзка между си и искусствитѣ дѣла, създадени отъ патриархия и помачество-мохамеданство, да се обезсилѣха. Българофонитѣ гърци и помаци трѣбваше именно сега да бждатъ изтеглени отъ имата, гдѣто свѣтовнитѣ катализми сѣ ги набутали. Тази работа е чисто културна и никой не би обвинялъ нацията въ зловолие. Ово болна България наслѣди отъ дѣйността на ратниците по черковния въпросъ учрѣдението „Екзархия“, което бѣ чуждо на вѣковна трудна, изтощителна, цѣлна съ свѣтли моменти и дълбоки ями за дѣйцитѣ, културно просвѣтна работа. Това чуждо продължи дѣлото на своитѣ отци достойно, макаръ спъвано отъ криворазбрания патриотизъмъ на разни групировки и въ разни врѣмена, до като дойде 1912 година, която погребѣ и него

и дѣйността му и нацията.

Патриотичнитѣ екзалтации на партиитѣ, мѣкедонствующитѣ и великопепната титла на Царъ Фердинандъ „Царъ на българитѣ“, не докараха оскѣбно силно въоръжаване, а постѣ разорение на всѣки балкански държави. 1913 година бѣше едно прѣстъпно опианение, — подпадане на собствената нация. Какво е носило 1912 г. на българския народъ се види отъ признанието на Веневолоса: „Да глѣе България въ Балканския съюзъ, значеше да заработи България противъ себе си.“

Всѣко увеличаване на България за смѣтка на Турция, водѣ слѣдъ себе си компенсирание на съседитѣ: ромѣнци, сѣрби и гърци за смѣта на старитѣ български територии. Да бжде човѣкъ на друго мѣстие, трѣбваше да бжде наввно дѣте.

Българскитѣ политизи отъ новитѣ врѣмена свършено забравиха насоката, която държаша дѣйцитѣ отъ възраждането и църковния въпросъ.

Обединена нацията духовно, можеше да натрае до политическото си обединение, когато и да дойде то.

Въ съюза противъ Турция всички можеха да намиратъ мѣстото си, освѣтъ България.

Прегенциитѣ на Ромѣния, Сѣрбия и Гърция се знаеха десетки години прѣди фамозния съюзъ отъ 1912 г. и резултатъ се видѣ ясно още прѣди да се завърши самоубийствената война. До като България мѣрѣше силитѣ си съ тогава, когато трѣбаше да ѣ бжде съюзникъ, и изхарчаваше и послѣднитѣ си сили, съюзницитѣ ѣ бѣха вече грабнали цѣла Македония, за да не ѣ върнатъ никога; Ромѣния бѣ винала да поглъне цѣлния сѣверозападенъ кѣтъ на България. Турция пъкъ ѣ отиѣсти, като обезбългари до върно Тракия.

А туй съюзъ, договоръ, арбитръ; тая залъгалки за тонковцитѣ и разни бабуванни въ

Висшъ педаг. курсъ и образцова прогимназия
ВАРНА.

ОБЯВЛЕНИЕ

Варненския висшъ педагогически курсъ и образцова прогимназия обявява на интересующитѣ се, че на 11 априлъ т. г., въ помещението на курса, въ 3 часа слѣдъ пладнѣ, ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция, за направата на 120 училищни чинове, 7 катедри и 7 черни дѣски за нуждитѣ на курса.

Офертитѣ ще се приематъ отъ тържнатъ комисия отъ 3—5 часа слѣдъ пладнѣ.

Поемнитѣ условия могатъ да се видятъ всѣки прѣсѣтственъ денъ и часъ въ канцеларията на курса.

гр. Варна, 14 мартъ 1921 г.

Директоръ: Д-ръ Врановъ.

За утврђение посѣтите магазина.